

עירובין פט. (תחילת הפרק) עד צ. (3 שורות מלמטה)

ביאורי מושגים
גוד אסיק מחיצתא (=משוך העלה מחיצות): מחיצה שאינה מגיעה בחלקה העליון עד הגובה הדרוש, במקרים מסוימים אנחנו מחשיבים אותה כאילו היא נמשכת ועולה למעלה ומגיעה עד הגובה הדרוש.

משנה

דין הטלטול (בגגות/חצרות/קרפפות) כאשר לא עשו עירוב חצירות

ר"מ:

מותר לטלטל מגג לגג וכן מחצר לחצר וכן מקרפף לקרפף - גמרא].

אך כאשר יש הפרש של י' טפחים בין גג אחד לגגות אחרים - אסור לטלטל ממנו ואליו.

חכמים:

אסור לטלטל מגג לגג.

ר"ש:

מותר אפילו לטלטל מגג לחצר ולקרפף (וההיפך).

הנימוק: כיון שלא משתמשים במקומות אלו בתדירות - לכן אין בהם חילוק רשות [למרות שלמטה הדיורין חלוקין]. (רש"י וראה רש"ש)

הנימוק: גזירה שאם נתיר כאן עלולים לטעות ולטלטל מעמוד גבוה י' הנמצא ברה"ר (שדינו רה"י) לרה"ר עצמה.

ולאור כך: ההיתר של ר"מ לטלטל מחצר לחצר, הוא לא מעל הכותל המפריד ביניהם (שהרי גבוה י'), אלא דרך פתחים שבתוך הכותל.

הנימוק: כשם שהדיורין חלוקין למטה (בבתים, כיוון שלא עירבו) - כך גם חלוקין למעלה (בגגות).

לדעת חכמים - האם בגג עצמו יכול לטלטל בכולו?

כשמחיצות כל בית נראות מהגג (הבתים לא מחוברים [וראה תוס']): כן.

כשמחיצות הבתים לא נראות מהגג (הבתים מחוברים): רב: לא. (אלא רשאי לטלטל רק ד' אמות) שמואל: כן.

כי אומרים "גוד אסיק מחיצתא".

והמשנה באה לומר שאסור לטלטל מגג לגג אפילו בתוך ד' אמות.

אומרים גם במקרה זה "גוד אסיק מחיצתא". (ראה ביאור מושגים)

במקרה שכזה שהמחיצות לא ניכרות - לא אומרים "גוד אסיק מחיצתא", וכיון שכל גג הוא רשות לעצמו והגגות פרוצין זה לזה - אז הם אוסרים זה על זה.

הגמרא ב-צא. הביאה ברייתא כשיטת רב.

אך אם הגג עצמו גדול מבית סאתיים (ואף אם מחיצות הבית ניכרות): אסור (ומותר רק ד' אמות).
כי לדעת שמואל דינו כקרפף יתר מבית סאתיים שלא הוקף לדירה (שדינו ככרמלית). (מחיצות הבית נעשו לדירה שלמטה ולא עבור הגג) [אך רב חולק ולדעתו הגודל לא משנה].
(ע"פ הגמרא ב-צ.).

וכך כמובן הדין אף לר"מ בגגות הסמוכים יחד ששיטחן עולה על בית סאתיים. (וראה תוס')

מקרים שבהם לדעת חכמים מותר לטלטל מגג לגג:

- אם עשה סולם קבוע לגגו.
- אם בנה עלייה בגגו ועשה לה פתח (ברוחב ד') לכיוון יתר הגגות. (ראה פירוש אחר בתוס')

כיוון שהאחרים לא עשו סולם לגגותיהם, הרי שמחלו לו וסילקו עצמם מגגותיהם.

כיוון שלא הקפידו עליו, הרי שמחלו לו וסילקו עצמם מגגותיהם.

אך אם עשה את הפתח לכיוון גינתו (ובכיוון יתר הגגות השאיר את מחיצת העליה ללא פתח) - אז אפילו לר"מ אסור לטלטל מגגו לשאר הגגות, כיוון שסילק עצמו מן הגגות.

לדעת חכמים (שאסור לטלטל מגג לגג) - האם מותר לטלטל במקרים הבאים?

- מגג לעמוד (גבוה י' ורחב ד') בצידו: לא.
- מגג לאכסדרה (של אחר) בצידו: ספק.
- מגג לחורבה (של אחר) בצידו: ספק.

לשיטת רב השאלה היא בטילטול שלא עולה על ד' אמות.

כי דין הגג ככרמלית ודין העמוד כרה"י.

כיוון ששייך ל-2 אנשים שונים (לכן יש לאסור), אך מאידך אין דיוורין באכסדרה (ולכן הכל כרשות אחת ויש להתיר).

ואף אם במקרה הקודם מותר, פה יש ספק כיוון שהחורבה בתיקון מועט ראויה לדירה (ולכן קשה לטעון שכיוון שאין דיוורין הרי שהכל כרשות אחת).

ציטוט ממשנה ב-צב.

גג גדול הסמוך לקטן:
 מותר לטלטל בגדול.
 אסור לטלטל בקטן.

כי הפירצה שלו לגג הקטן נחשבת כפתח.

כי הפירצה שלו לגג הגדול היא לכל אורכו ולכן לא יכולה להיחשב כפתח.

3 אפשרויות לביאור קטע זה (בגמרא ב-פט):

אפשרות ראשונה:
 מדובר במקרה שבפועל אין לגגות מחיצות, אך באמצעות "גוד אסיק" הגגות נחשבים למוקפים חומה. אך מקום המעבר בין הגגות לא נחשב למוקף (כיוון שמדובר במקרה שיש תנועה של אנשים בין הגגות, ולכן לא יכול להיחשב מוקף).

אפשרות שנייה:
 מדובר במקרה שבפועל יש לגגות מחיצות (חוץ ממקום המעבר בין הגגות).

אפשרות שלישית:
 מדובר במקרה שבפועל יש לגגות מחיצות הראויות לדירה (חוץ ממקום המעבר בין הגגות).

אך אם לא היה תנועה של אנשים בין הגגות - אז גם בגג הגדול אסור לטלטל, כי מקום המעבר לא נחשב כפתח, כיוון שהוא לא ניכר (כי המחיצות מצדדיו הם רק דמיוניות).

אך אם לא היה תנועה של אנשים בין הגגות - אז גם בגג הקטן אין מחיצה הראויה לדירה - אז למעשה בני הגג הקטן סילקו עצמם מהגג, ולכן לבני הגג הגדול מותר לטלטל אף בגג הקטן.